

Autor: John Morgan

Ray Bradbury, spisovatel nejlépe známý díky románům *Martánská kronika*, *451° Fahrenheita*, a autor stovek dalších povídek, zemřel 5. června 2012 ve věku 91 let. S jeho osobou ztrácí Amerika nejen jednoho ze svých nejlepších spisovatelů, ale také jednoho z našich posledních skutečných spisovatelů.

Snažím se neužívat těchto slov - „skutečný“ nebo „spisovatel“ - lehkovážně. Říkám spisovatel, protože jsem skálopevně přesvědčen, že Bradbury - jakkoliv jistě nebyl jedním z „nejhlubokomyslnějších“ nebo nejsofistikovanějších spisovatelů minulého století - se pravděpodobně přiblížil kořenům *angstu* naší doby ve svém díle blíže než kdokoliv jiný.

Naprosto záměrně jsem ho nenazval ani „spisovatelem science fiction“, jelikož jak sám kdysi poznamenal, jedinou z jeho prací, která by se dala označit nálepkou sci-fi, bylo *451 stupňů Fahrenheita*, zatímco zbytek jeho díla by více slušelo označení fantasy nebo horroru, spolu s několika knihami - jako *Pampeliškové víno* - řadícími se do literárního mainstreamu.

Pokud jde o termín „skutečný“, užil jsem jej z několika důvodů. Zprvce patřil Bradbury k vymírajícímu druhu spisovatelů, kteří se naučili psát předtím, než se Amerika stala postgramotnou, „informační“, společností, poohlížející se po zábavě a komentáři společenského dění spíše v televizi a později na internetu namísto knih. Dále také proto, že se Bradbury stal spisovatelem z vnitřního puzení - jak proto, že se k tomu cítil povolán, tak proto, že na tom vcelku doslova záviselo jeho živobytí.

Vybavuji, jak jsem četl jeho popis, jak mu v roce 1949, když žil v newyorské pobočce YMCA a zoufale se snažil najít vydavatele pro svůj soubor povídek o Marsu, poradil editor v nakladatelství Doubleday, aby předělal knihu na román, jelikož ty přijímají vydavatelé raději. Bradbury byl vzhůru celou noc, přidávajíc nástavbu příběhům o Marsu, inspirovaných knihou Sherwooda Andersona *Městečko v Ohio*, a tak se zrodila *Martánská kronika*.

Z podobné zkoušky ohněm se dříve rodili velcí spisovatelé. Autora tvořil rovný díl inspirace, odhodlání a ochota riskovat vše v naději - často hraničí s šílenstvím - že se i někomu jinému bude líbit to, co píše. V Americe dneška se člověk, který se rozhodne stát spisovatelem, obvykle zapíše do vysokoškolských kurzů tvůrčího psaní a následně - pokud mu nechybí ambice - pokračuje doktorským studiem a titulem, po němž jej čekají nekonečné „workshopy“, kde se učitelé nenadaní brilantním talentem pokouší naučit potenciální

Ray Bradbury (1966)

spisovatele, jak psát stylem, který by mohl zaujmout redaktory prestižních literárních časopisů. Tyto magazíny čte napříč celou zemí jen několik tisíc lidí, ale ve světě akademického psaní jsou všim.

Pokud takovýto jedinec vytrvá, podaří se mu vydat pár věcí, s trochou štěstí mu nabídnou pohodlný post s vyhlídkou na absolutorium na nějaké škole, kde mu výuka psaní dalších studentů psaní nechává dost času psát knihy, které otevřou jen další studenti a učitelé tvůrčího psaní, jelikož nikdy nežil mimo incestní prostředí světa akademického psaní. Takový je až na pár výjimek stav na poli literatury v současné Americe. Z hlavy mě napadají coby další žijící „skuteční“ američtí spisovatelé Bradburyho kalibru jen Cormac McCarthy, Don DeLillo a Tito Perdue. Skutečně se jedná o vymírající druh.

A proč by měl Bradbury zajímat čtenáře Counter-Currents? Zprv se Bradbury počítal mezi hrstku lidí, zapojených do stále vzácnější činnosti – tedy skutečného vytváření „západní kultury“, namísto nářků nad jejím úpadkem. Byl to spisovatel západní, konkrétně americké, literární tradice. V jeho díle ovšem nenalezneme mnoho politického, a vyjma jeho veřejného ohrazení se proti Michaelu Moorovi, který pro svůj film z roku 2004 *Fahrenheit 9/11* bez dovolení vykradl název jeho románu (námitka, již Bradbury důsledně označoval jako postrádající politickou motivaci), nevím o žádném jeho dalším politickém zapojení se.

Když jsem procházel reakce online médií na Bradburyho úmrtí, narazil jsem na poctu v *National Review* nazvanou „Ray Bradbury, velký konzervativec“, která popisuje, jak přesvědčeného demokrata postupně během vlády Lyndona Johnsona postupně opustila víra v liberalismus a postupem času se víc a víc klonil ke konzervativismu. Podle článku v roce Bradbury v roce 2010 prohlásil: „Myslím, že naše země potřebuje revoluci. Neměli bychom zapomínat, že vláda by měla být volena lidem, z lidu a vládnout pro lid.“ Jistě dobré vědět, přesto zůstanu u vnímání Bradburyho coby apolitického muže.

Pro mě osobně zůstává nejdůležitějším prvkem Bradburyho díla jeho antimodernistický duch. Proto působí absurdně označovat jej za spisovatele sci-fi. Jméno si získal ve 40. a 50. letech minulého století, kdy drtivá většina sci-fi sestávala z plochých charakterů, sloužících jako kulisy popisu futuristické technologie nebo fantastických mimozemských světů. Do této tradice spadá i dnešní „tvrdá“ science fiction – u příběhů záleží víc na vědecko-technické uvěřitelnosti než literární kvalitě.

Sem Bradbury nikdy nepatřil. Pokud se v jeho příběhu objeví raketa, je to prostě raketa – má se za to, že čtenář ví, o co jde a detaily jsou ponechány jeho představivosti. Nejde jen o autorovu pohodlnost – ve skutečnosti Bradbury viděl pokrok technologie jako zdroj nebezpečí, a ve svém životě se choval jako technofob, který se nikdy nenaučil řídit a po většinu života odmítal létat. Budiž mu připsáno k dobru, že v posledních letech svého života odolával tlakům nechat převést své knihy do elektronické podoby s odůvodněním, že se americký život stal příliš mechanizovaným – i když přinejmenším částečně si tento postoj rozmyslel, jelikož *451 stupňů Fahrenheita* vyšlo (ironicky) v roce 2010 v edici pro Kindle.

Nejdůležitějším prvkem Bradburyho příběhů je citová hloubka a vášeň pociťovaná postavami,

spolu s nesmlouvavým odhodláním zachovat si tváří tvář technologii a dalším populárním modernizačním trendům lidskost. V centru jeho nejlepších příběhů stojí osamělí muži, kteří cítí ohrožení své duše silami, poháněnými masivními motory pokroku, a kteří se následně vrhnou do šílené a beznadějně bitvy, v níž nelze zvítězit – ale která se přesto jeví být lepší volbou, než přežívat jako jeden z bezduchého stáda.

Ztělesněním tohoto bradburyovského charakteru je Guy Montag z knihy z roku 1953 *451 stupňů Fahrenheita*. V Americe budoucnosti (pokud si dobře vzpomínám, není nikdy blíže specifikováno, kde se děj odehrává) jsou už po desetiletí zakázány všechny knihy, televize se stala dnešním termínem „virtuální realitou“ a ovládá životy většiny občanů, prezidenti nejsou voleni na základě programu ale vzhledu, skutečná mezilidská komunikace nikdy nepřekračuje rámec banality, sebevraždy i drogové závislosti jsou běžné a lidé nerozvíjí své osobnosti nad rámec dětinské nedospělosti.

Montag pracuje jako hasič, ale jelikož jsou všechny budovy nehořlavé, jeho náplní práce se stalo přispěchat na místo, kde jsou objeveny knihy a promptně je spálit. V Montagovi však narůstá zvědavost a nakonec začne některé z nich číst a objevuje svět, který mu byl upírán. Jakmile jej poznal, nedokáže se vrátit k bezmyšlenkovité existenci, kterou znával. Nakonec se podílí na zničení hasičské stanice, opouští svou na televizi závislou ženu, zabíjí náčelníka stanice a na útěku se připojí k malé podzemní sektě zpustlých venkovských literátů, z nichž se každý nazpaměť naučil určitou knihu, aby ji mohl uchovat bez strachu ze zatčení. Kniha končí se zničením Ameriky dlouho očekávanou jadernou válkou, po níž Montag a jeho společníci vkráčí zpět do trosk měst, odhodláni využít svých vědomostí ke znovuvybudování skutečné civilizace (motiv, kterým se zřejmě inspiroval William Pierce/Andrew MacDonald v závěru svého románu z roku 1978 *Turnerovy deníky* – pozn. red. DP).

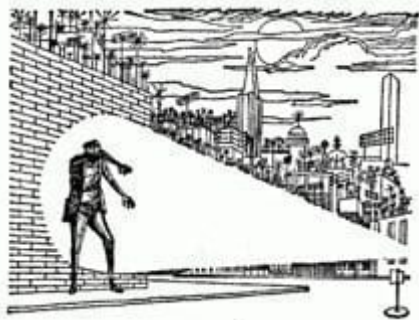
To je nesmírně radikální náhled – vlastně jde o Evolovy „lidi mezi troskami“, kteří konají svou povinnost při záchraně skutečné tradice, když se zdá vše ztraceno v naději, že – nakonec – povstane nový svět. Když se nad tím zamyslíte, je s podivem, že *451 stupňů Fahrenheita* často najdeme ve školních seznamech povinné četby, jakkoliv v obecném povědomí zůstává kniha onálepkována jako dílo o „nebezpečí cenzury“ – což by bylo asi podobné, jako označit *Moby Dicka* za příběh muže lovícího velrybu. Bradburym zobrazený svět vypovídá mnohem více o temné stránce moderního života a je děsivější na mnohem hlubší úrovni než pouhá „cenzura“. Bradbury je básníkem člověka, který se staví za tradici a ocitá se ve válce s moderním světem všude okolo něj. V jedné z mých nejoblíbenějších pasáží se Montag v příměstském vlaku pokouší číst *Evangelium podle Matouše*, zatímco na pozadí vříská otravná reklama na zubní pastu, díky níž je naprosto nemožné soustředit se a myslet. Takový obraz si uchovává nesmírnou relevanci a symbolismus.

Přijde mi podivné, že Orwellovo *1984* bývá považováno za archetypální dystopický román. Jakkoli *1984* nepostrádá hodnotu, z porovnání obou děl jasně vychází najevo Bradburyho mnohem pronikavější pochopení skutečného nebezpečí, skrytého v předivu západní civilizace poloviny 20. století a toho, jak se situace v naší době skutečně vyvine. Orwellovo dílo o drtivé, všemocné vládě tvrdé ruky se dnes jeví poněkud zastaralým.

Bradburyho dystopie se příliš neliší od naší Ameriky, která namísto síly k vynucení státní moci využívá jemného dotyku komercializace a materialismu. Pravda - knížky nebyly ve skutečnosti zakázány, ale v podstatě se staly irelevantními.

Další z klasických Bradburyho příběhů o jednotlivci, bouřícím se proti duchu doby, je „Usher II“, součást *Martěanské kroniky* a částečně pocta Bradburyho literárnímu mentorovi, Edgaru Allanu Poeovi. V rámci vyprávění zjišťujeme, že v Americe došlo ke schválení morálku chránících zákonů, následkem čehož není dovoleno nic, co by mohlo způsobit pohoršení nebo znepokojení. Muž jménem William Stendahl, znechucený nedostatkem svobody na Zemi, si nechává za část zděděného jmění postavit v nově vzniklé kolonii na Marsu obří mechanický strašidelný dům na základě Poeových povídek. Jakmile se o tom doslechnou úředníci z „Ústavu pro výzkum morálního klimatu“, okamžitě se vydávají stavbu prozkoumat.

Okamžitě poté, co dorazí, rozhodují o demolici domu, ale Stendahl je přesvědčí, aby si jej napřed prošli a prohlédli. Také jim prozradí, že nechal vyrobit robotické dvojníky všech přítomných. Jak postupně prochází domem, vidí úředníci postupně jednoho po druhém umírat své robotické dvojníky zvláště krutě vynalézavými způsoby a Stendahl je kárá a odsuzuje za jejich snahy o sterilizaci lidské existence. Když nakonec zůstanou sami s vrchním inspektorem, prozradí mu Stendahl, že umírali skuteční vládní zaměstnanci, zatímco jejich umělé dvojníky přihlíželi a komentovali „své“ hrůzné konce. Stendahl uvězní vrchního inspektora Garetta za stěnou v reminiscenci „Sudu vína amontilladského“ a uniká v helikoptéře, zatímco se celý dům hrouť do hluboké černé jezera.

Chodec

Zřejmě nepřímější verzí tohoto charakteru „člověka mezi troskami“ však nejspíš je hlavní hrdina povídky *The Pedestrian* („Chodec“) z roku 1953, která popisuje život v roce 2053, kdy se televize stala natolik důležitou, že po setmění nikdo nevychází z domu. Leonard Mead se prochází městem a užívá si samotu, aby se odlišil od všech těch, kteří se navždy choulí před svými obrazovkami. Dovídáme se, že zločin vymizel díky konstantní televizní zábavě. Meada nakonec během jeho procházky zastaví policejní hlídka, a když nedokáže vysvětlit, proč se prochází, je zatčen a dovídá se, že bude umístěn na psychiatrické oddělení. Vrchol zápletky nastává v momentě, kdy musí nastoupit do auta a zjišťuje, že zde nejsou žádní policisté a celá hlídka je zcela automatická.

Z uvedených příkladů by mělo být zjevné, že Bradbury choval k modernímu světu takřka násilnou nenávist - jak ostatně dosvědčují i extrémní reakce mnoha jeho postav. Moderní svět pro Bradburyho představuje, podobně jako pro tradicionalisty, prostor bezduchého materialismu, sterility a hlouposti, odstřižené od jakékoliv stopy autenticity i pout minulosti.

Už od dětství však mou oblíbenou Bradburyho rebelskou postavou zůstává archeolog Spender z kapitoly „...a bude stejně luna plát“ *Martěanské kroniky*. V ní přistává na Marsu nedlouho po zmizení tří předchozích výprav ze Země na Mars velká skupina silně

vyzbrojených astronautů, jen aby zjistila, že všichni Marťané nedávno podlehli viru planých neštovic, zavlečených na planetu předchozími pozemskými expedicemi, proti němuž neměly imunitní systémy Marťanů žádnou obranu.

Spender je okouzlen pozůstatky martské civilizace, jeho kolegové se však k artefaktům chovají s opovržením, rozbíjí krásné věci a tráví svůj čas opileckým hýřením. Spender na několik týdnů zmizí a na vlastní pěst prozkoumává ruiny civilizace Marťanů. Když se vrátí ke svým druhům, vyvolá v nich falešný pocit bezpečí a pak ji šest zastřelí. Prchá do kopců, kam jej pronásleduje zbytek mužů expedice, vedený kapitánem Wilderem.

Před konečným útokem Wilder přichází k téměř obklíčenému Spenderovi, a snaží se ho přesvědčit, aby složil zbraně. Jejich dialog vždy patřil k mým nejoblíbenějším pasážím a myslím, že stojí za to jej ocitovat v plném znění:

Kapitán si prohlížel cigaretu. „Proč jste to udělal?“

Spender si klidně odložil pistoli k nohám. „Protože jsem došel k názoru, že to, co měli tihle Marťani, bylo něco, v co my můžeme jen doufat. Oni přestali tam, kde my měli přestat před nějakými sto lety. Procházel jsem jejich městy, já ty lidi znám a s radostí bych je nazýval svými předky.“

„Mají tu nádherná města.“ Kapitán kývl směrem k jednomu z několika měst.

„Nejen to. Jejich města jsou pěkná, to máte pravdu. Oni totiž věděli, jak každodenní život propojit s uměním. To je záležitost Američanům cizí. Umění je pro ně něco, co má nahoře v pokoji jejich praštný syn. Umění je možná něco, co člověk podávkách užívá v neděli, smíchané s náboženstvím. Ale Marťané, ti mají umění, náboženství a všechno.“

„Tak vy si tedy myslíte, že oni věděli, o čem to všechno je?“

„Vsadil bych se o poslední cent.“

„A proto jste začal střílet lidi.“

„Když jsem byl malý, vzali mě rodiče na návštěvu do Mexico City. Nikdy nezapomenu, jak si tam počínal můj otec – hulákal, a choval se velikášsky. A matce se tamní lidé nelíbili, protože byli tmaví a moc se nemyli. Sestra by s většinou z nich vůbec nepromluvila. Já byl jediný, komu se tam opravdu líbilo. Dovedu si představit, že kdyby matka a otec přijeli na Mars, chovali by se zrovna tak.“

„Všechno, co je trochu zvláštní, je pro průměrného Američana špatné. Když to nemá punc Chicaga, je to zkrátka nesmysl. Hrozné pomyšlení! Ach Bože, to je

hrozné pomýšlení! A pak – ta válka. Však jste slyšel ty řeči v Kongresu, než jsme odjeli. Jestli všechno půjde podle plánu, chtějí tady na Marsu založit tři výzkumné stanice a skladiště atomových bomb. To znamená, že Mars je vyřízený, všechny tyhle skvělé věci ztracené. Jak by bylo vám, kdyby nějaký Martťan pozvracel vyčichlou kořalkou podlahu v Bílém domě?”

Kapitán neříkal nic, jen poslouchal.

Spender pokračoval: „A pak přijdou na řadu ostatní mocenské zájmy. Hledači nerostného bohatství a cestovatelé. Vzpomínáte si, jak to dopadlo v Mexiku, když tam dorazil ze Španělska Cortéz a jeho podaření přítelíčkové? Celá civilizace padla za oběť chamtivým rukám počestných pámbíčkářů. Dějiny Cortéze nikdy neomilostní.“

„Vy jste dnes také nejednal zrovna eticky,“ poznamenal kapitán.

„Co jsem mohl dělat? Hádat se s vámi? Stojím prostě sám proti celé té padoušské, chamtivé a utlačovatelské sebrance na Zemi. Naházejí ty své všivácké atomové bomby i sem nahoru, jak se budou rvát o základny, z kterých by mohli vést války. Není už dost na tom, že zničili jednu planetu, chtějí zničit další? Copak musejí zaneřádit i cizí chlív? Ti užvanění prostáčekové. Když jsem se dostal sem, cítil jsem se osvobozen nejen od jejich takzvané kultury, cítil jsem se osvobozen i od jejich morálky a ode všech zvyklostí. Myslel jsem si, že jsem se vymanil z jejich rámce. Že už nemusím udělat nic jiného než vás všechny pobít a žít si po svém.“

...

Kapitán přikývl. „Tak mi něco řekněte o té vaší zdejší civilizaci,“ vybídl Spendera a mávl rukou na města v horách.

„Oni věděli, jak žít v přírodě a jak s ní vycházet. Nijak zvlášť se nenamáhali, aby byli jen lidé a vymýtli ze sebe všechno zvířecí. Tuhle chybu jsme udělali my, když se na scéně objevil Darwin. Přijali jsme jeho, Huxleyho i Freuda s otevřenou náručí. A teprve pak jsme přišli na to, že Darwin a naše náboženství spolu nehrají, Nebo se nám aspoň zdálo, že ne. Byli jsme hlupáci. Pokusili jsme se Darwina, Huxleyho a Freuda usměrnit. Ale s nimi se nedalo moc hýbat. Tak jsme jako idioti pokusili zničit náboženství.“

„A to se nám povedlo. Přišli jsme o víru, potáceli jsme se od ničeho k ničemu a lámali si hlavu, k čemu vlastně život je. Jestli umění není nic víc než frustrované vypětí touhy, jestli náboženství není nic než sebeklam, jaký má život smysl: Až dosud nám na všechny tyhle otázky dávala odpověď víra. Ale ta se rozplynula s Darwinem a Freudem. Byli jsme a pořád ještě jsme ztracení lidé.“

„A tihle Martťané jsou lidé, kteří se našli?“ vyzvídal kapitán.

„Ano. Oni věděli, jak skloubit vědu s náboženstvím, aby mohly působit jedno vedle druhého a nepopíraly se navzájem, ale vzájemně se obohacovaly.“

„To zní naprosto ideálně.“

...

Spender ho zavedl do malé martské vesničky, vystavěné z nejčistšího chladného mramoru. Byly tam velké vlysy nádherných zvířat, bělonohým koček a slunečních symbolů se žlutou září kolem, sochy tvarů podobajících se býkům a sochy mužů a žen a obrovských, ztepilých stavěných psů.

„Tady máte odpověď, pane kapitáne.“

„Nevidím ji.“

„Marťané odkryli tajemství života pozorováním zvířat. Zvířata se života neptají na smysl. Zkrátka žijí. Pravý smysl jejich života je život. Mají jej rádi a žít je těší. Vidíte to – ta sousoší, všechno samé zvířecí symboly, zas a zas.“

„Připomíná mi to pohany.“

„Právě naopak, tohle jsou boží symboly, symboly života. Také na Marsu se člověk stal příliš člověkem a ne dost zvířetem. Jenže na Marsu si uvědomili, že chtějí-li život zachovat, budou se muset napříště vzdát otázky: Proč žít? Život byl sám sobě odpovědí. Život byl propagací dalšího života a to nejlepšího, jaký je možný. Marťané si uvědomili, že otázku: Proč vůbec žít? si kladli v době, kdy vrcholilo období válek a zoufalství a kdy na ni nebyla odpověď. Ale jakmile se civilizace zklidnila, uspořádala a války skončily, přestala mít ta otázka smysl. Život byl pak dobrý a nepotřeboval žádné odůvodnění.“

„Zdá se, že Marťani byli hodně naivní.“

„Jen tehdy, když se jim vyplatilo být naivní. Přestali se snažit všechno ničit a všechno pokořit. Smísili dohromady umění, vědu a náboženství, protože věda v podstatě není ničím jiným než zkoumáním zázraku, který nikdy nemůžeme vysvětlit, a umění je výkladem tohoto zázraku. Nikdy nedopustili, aby věda mrzčila estetiku a krásno. Je to zkrátka všechno otázka míry. Pozemšťan uvažuje: ‚Barva na tomhle obraze ve skutečnosti neexistuje. Vědec může dokázat, že barva je pouze způsob, jak jsou v určitém materiálu uspořádány buňky zrcadlící světlo. Proto se tedy barva ve skutečnosti nepodílí na věcech, jak já je vidím!‘ Marťan, mnohem moudřejší, by řekl: ‚Tohle je hezký obraz. Vznikl rukou a mozkiem člověka s inspirací. Jeho námět a barvy jsou ze života. Je to dobrá věc.‘“

Odmlčeli se. Seděli na odpoledním slunci, kapitán se zvědavě rozhlížel po tichém

chladném městěčku.

„Rád bych tu žil,“ řekl.

„Můžete, jestli chcete.“

„To navrhujete mně?“

„Copak někdo z těch mužů, kterým velíte, vůbec dokáže tohle všechno pochopit? Jsou to profesionální cynici a pro ně už je pozdě. Proč se s nimi chcete vrátit? Abyste mohl držet krok se sousedy? Abyste si mohl koupit takové fáro, jako má Smith? Abyste poslouchal hudbu přes zápisník místo smysly? Tamhle dole je malé atrium, jsou tam pásky s marťanskou hudbou, která je nejméně padesát tisíc let stará. Dodnes to hraje. Takovou hudbu v životě neuslyšíte, Mohl byste si ji poslechnout. Jsou tu knihy. Už je docela dobře umím číst. Mohl byste se posadit a přečíst si je.“

„Všechno to zní pohádkově, Spendere.“

„A vy tu nezůstanete?“

„Ne. Ale přesto vám děkuji.“

„A určitě mě nenecháte na pokoji. Budu vás muset všechny zabít.“

„Jste optimista.“

„Já mám za co bojovat a proč žít, to ze mě dělá lepšího zabijáka. Mám teď něco, co se rovná náboženství. Je to učení, jak zase začít dýchat úplně znova. A jak ležet na slunci, opalovat se a nechat v sobě slunce působit. A jak poslouchat hudbu a číst knihy. Co nabízí vaše civilizace?“ 1]

Toto je podstata celé tradicionalistické pozice. Dodal bych však, že i když pro západní tradicionalisty jistě může být prospěšně nahlížet k jiným tradičním civilizacím pro inspiraci a radu, minulost naší vlastní civilizace je modernímu člověku právě do té míry cizí, jak by byla civilizace marťanská. Skutečnou bitvou není ta mezi „Západem“ a vnikajícími cizorodými prvky, protože samotný dnešní „Západ“ už není doopravdy západní. Bitevní linie naší doby se ve své podstatě skutečně rozprostírá mezi *tradičním* a *moderním*. Vše ostatní pak je pouhým aspektem a manifestací tohoto centrálního střetu. A tato válka probíhá všude. Musíme se ptát: za co přesně bojujeme? Alespoň pro tradicionalistu musí odpověď znít: **za naše duše**.

Spender přijal ve svém boji za tradiční svět za svůj breivikovský přístup a rozpoutal násilí, jež nemělo šanci na úspěch (v knize je zastřelen nedlouho po konci citovaného úseku). Můžeme chápat motivy a frustrace, vedoucí k těmto činům, ty však přesto v konečném důsledku nikam

nevedou. Správnější se jeví Montagův přístup – skrýt se v podzemí, pokusit se uchovat naše tradice – dokud nenastane moment, kdy bude možno vykonat více. Jak to popsal Evola, je třeba stát se jedním z „těch, kteří drží stráž za dlouhé noci [aby] mohli přivítat ty, kteří přijdou s novým úsvitem.“ Pochybuji, že by Bradbury o tradicionalistech vůbec kdy slyšel, ale nepochybně byl jedním z nich – když ne doktrínou, tak jistě duchem.

Zakončím svou vzpomínkou na své jediné osobní setkání s Bradburym. Stalo se to v roce 1996, když se během turné ke své nové knize (*Rychlejší než oko*) zastavil i v obchodě Borders v michiganském Ann Arbor, kde jsem tehdy žil. Měl naplánované autorské čtení, následované podepisováním knih, ale shromáždilo se tolik lidí, že čtení bylo zrušeno a chudák Bradbury musel sedm hodin sedět a podepisovat knížky. Přišel jsem však s předstihem, a tak jsem musel čekat jen tři hodiny. Když jsem konečně vystál frontu, octnul se před ním a položil na stůl svou hromádku knížek k podepsání, cítil jsem ve vzduchu silný elektrický náboj. Stál jsem před mužem, který byl podobně pevnou součástí mého dětství jako mí příbuzní a přátelé. I když jsem pro něj musel být k nerozeznání od zástupců ostatních slintajících fanoušků, choval se jako dokonalý gentleman a dokonce jsme prohodili i pár krátkých vět. Přiznal jsem se mu, že při mých prvních teenagerovských literárních pokusech byla spousta mých povídek nepokrytými imitacemi jeho témat i stylu. Jen mávnul rukou a řekl, „To je v pořádku, já sám celé ty roky vykrádal H. G. Wellse!“ Dokonce mi popřál hodně štěstí s mým psaním. Tak na něj budu vždy vzpomínat – právě tak legendárního, jakého jsem ho představoval.

Myšlenky a pocity, které ve mně vyvolávaly Bradburyho díla v mládí, se staly součástí mé osobnosti a myšlení do té míry, že už je ani nedokážu coby takové rozpoznat. Pomohl mi ukázat, na čem v životě skutečně záleží, co trápí svět a co je s tím třeba udělat. Vše, co jsem od té doby podnikl, bylo jen součástí této mise. Mezi dětským čtením Bradburyho knížek a nutkáním, vedoucím k mému dnešnímu zapojení s **Arktosem** a **Counter-Currents** se vine přímá linie. Ať se stane cokoliv, zůstane Ray Bradbury navždy součástí mého vlastního bytí.

Děkuji, pane Bradbury.

Poznámka DP:

1] Ray Bradbury, *Marťanská kronika*, Baronet 2010, Praha. str. 91-96